באופק מתנשאים בתי־הפאר של צפון תל־אביב—אך כאן מתגוררים אנשים בשדה

התשעה בשטח זה?

הם אינם מסתדרים. ברגע שמתחיל להח־שיך הם מוציאים את מיטותיהם החוצה, אל החצר הקטנה שליד הכביש. בעל־הבית אמר להם שאסור לישון בחוץ. העיריה ומשרד הבריאות מתנגדים לכך.

ולפחי־האשפה — שבעל־הבית דורש ל־הכניס בתוך הצריפים, ולחולדות המתרוצצות בכל פינה, ולחוסר־האויר והאור — אינם מתנגדים?

זה לא כל כך יקר. 63 לירות לחודש עבור כל הצריף. שבע לירות לראש לחודש.

עוד סיפור לדוגמא: „לפני חודשיים שמע־נו על מרתף פנוי בבית חדש. בעל־הבית היה מוכן להשכיר לנו אותו. קפצנו על המציאה. אבל הדיירים שמעו על כך, וחסמו את הכניסה. הילדים צעקו: ערבים מלוכ־לכים! האמהות קראו: לא רוצים ערבים בבית שלנו!

הפרוזדור בין חלקי המגורים השונים הוא נשר האבנים והקרשים על פני הואדי המצחין.

חדר האוכל

של בני שבט ערב אל־טוואעד הגלילי מרוהט בפשטות: כמה שקים רי־קים, המשמשים ככיסאות. במרכז: עתון „בעל־הבית קרא למשטרה, והיא הזהירה את הדיירים שלא יפריעו. זכותו של בעל־הבית להשכיר את המרתף למי שהוא רוצה — אפילו לערבים!"

★ ★ ★

ביין בטון גדול. פעם שימש רפת. עד שבעל־הרפת החליט להחליף את הענף. במקום פרות הכניס דיירים ערביים. זה הכניס הרבה יותר. שילמו 20־30 לירות לראש לחודש. סוף־סוף, יש מים וחשמל. גם סרחון ומחנק.

אבל החוק התערב. אי־אפשר לדחוס בני־אדם בתוך רפת ישנה. זה יכול לגרום למגיפות ולהדביק את כל הסביבה. הדיירים פנו, הרפת סגורה עד היום. הדיירים פשוט העבירו את מיטותיהם אל השדה הסמוך. כמה זמן יוכלו להתגורר שם? אינם יוד־עים. דבר אחד ברור: מיגרש אחד כבר פונה, בעליו גידרו אותו סביב־סביב. השדה העיקרי גם הוא עומד בפני סכנת גידור. כבר נחסמו שני שבילים שהובילו אליו. איפוא ישנו אז? אללה רק יודע.

★ ★ ★

ארגז הנישען על קיר בית־החרושת מקום השולחן: את המזון בישלו הפועלים על מדורה, ב„מטבח" הסמוך לחדר־האוכל. אחרי הארוחה הם יעברו לחדרי השינה — שורה ארוכה של מיטות ברזל, המכסה כדי רבע שדה קוצים.

גר גבר מבוגר מטייבה. הוא חי כאן כבר שנים. את הכסף שהוא מרוויח הוא לוקח הביתה מדי שבוע, כדי שבנו יוכל ללמוד באוניברסיטה. הוא מאושר, אבל משהו אוכל אותו. אז נניח שבנו יסיים את האוניברסיטה. מה יעשה? ימצא עבודה? או שגם הוא יבוא לגור בג'ונגל הזה, מצוייד בתעודה אוניברסיטאית?

מה היאוש, סבא? אולי העיריה או הממ־שלה או ההסתדרות יבנו פעם שיכון אנושי לפועלים הערביים, שלא יהיו תלויים בחסדי בעלי־בתים פרטיים?

האיש עייף. עייף מאוד. אין לו כוח להשיב.